

РЕШЕНИЕ

№ 45

гр. Благоевград, 25.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – БЛАГОЕВГРАД, ЧЕТВЪРТИ ВЪЗЗИВЕН
ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ**, в публично заседание на осемнадесети януари
през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Николай Грънчаров
Членове: Владимир Ковачев
Георги Янев

при участието на секретаря Герасим Ангушев
като разгледа докладваното от Георги Янев Въззивно гражданско дело №
20231200501179 по описа за 2023 година

Производството по делото е образувано с въззивна жалба от адв. Д. Т. — назначена за особен представител на Л. Г. ответник по гр.д. №1424/2022г. на Районен съд Благоевград, против Решение № 645/09.10.2023г. постановено по гр.д.№ 1424/2022г. по описа на РС – Благоевград.

В жалбата се твърди, че съдът неправилно е приел, че в случая е настъпила предсрочна изискуемост с получаване на препис от исковата молба, тъй като исковата молба не е връчена на ответника, а само на особения му представител, поради което извършеното връчване няма материалноправен ефект и не е настъпила предсрочна изискуемост и след подаване на исковата молба. Следователно в случая частта от кредита с ненастъпил падеж към претендирания момент не е изискуема, което води и до неоснователност на така предявените искове. Излага, че съдът не е обсъдил възраженията, че в случая не са били налице условията за завишаване на лихвената надбавка от 6,490 на 13,450. Счита, че съдът неправилно е приел, че договорната лихва е била определено правилно, като в решението на стр.6 е посочил размери на възнаградителната лихва, които са различни както от посочените в ССчЕ, така и сочени от ищеца. Видно от изслушаната съдебно-счетоводна експертиза претендираната договорна лихва е определена въз основа на лихвен процент по-висок от уговорения. От представената справка за 6м EURIBOR за процесния период се установява, че в по-голямата част от времето същият е бил с отрицателни котировки, поради което на основание сключения договор за кредит при определяне на лихвения процент е следвало да участва със стойност 0. Вещото лице обаче в съответствие с представените му от ищеца данни е изчислявало договорната лихва с лихвен процент, който надвишава уговорения такъв.

Във въззивната жалба се излагат съображения, че съдът без да сочи мотиви и без да са налице доказателства е приел, че договорните лихви са правилно определени и доказани, въпреки че възприетият от вещото лице лихвен процент след 27.05.2021г. в размер на 13,770% е определен по емпиричен път от експерта въз основа на предоставените от ищеца данни и не съответства на предоставените по делото данни за 6м EURIBOR.

Твърди, че съдът не е обсъдил възраженията, че в случая не са спазени изискванията на ЗПК, касаещи процедурата по сключване на Договор за кредит и по конкретно разпоредбата на чл. 5, ал. 1 ЗПК, в актуалната ѝ към момента на сключване на договора редакция. Информацията по чл.5, ал.1 ЗПК се предоставя във формата на стандартен европейски формуляр за предоставяне на информация за потребителските кредити съгласно приложение № 2 по ал. 2 от същата разпоредба. В случая не са представени по делото доказателства, да е била предоставена такава информация, съответно да е дадена възможност за вземане на информирано решение преди подписване на договора. Намира, че са налице неравноправни клаузи касаещи определяне на лихвите - договорни /възнаградителни/ и мораторни, както и неустойка, наречена лихвена надбавка за забава, поради противоречието им със закона - ЗЗП. Такива са клаузите в чл.7.1,7.2 от договора за кредит. Съгласно кредитно предложение №3983704, приложено към исковата молба, на ответника е посочен лихвен процент в размер на 6,450%, като в същото не се сочи възможността Банката да определи лихвата като сбор от надбавка в размер на 13,450% плюс 6м EURIBOR, каквато възможност впоследствие е включена в договора за кредит и с която клауза ответникът не е имал възможност да се запознае. Намира за неравноправни и клаузите в чл.18.1 и 18.2 от общите условия за предоставяне на кредити за текущо потребление. Съгласно същите е дадена възможност на банката при неизпълнение на задълженията на потребителя, последният да заплати необосновано високо обезщетение- в случая за забава, което на основание чл. 143, ал.2, т.5 от ЗЗП ги определя като неравноправни, предвид че и накарняват договорното равноправие. В случая след приложение на предвидената стандартна надбавка в размер на 13,450%, добавена към 6м EURIBOR, така образуваната лихва, увеличена и с още 10 процентни пункта представлява необосновано високо обезщетение. Счита, че клаузите са изготвени предварително и поради това кредитополучателят, респективно ответника не е имал възможност да влияе върху съдържанието им. Излага, че на самостоятелно основание, клаузите на 18.1 и 18.2 от общите условия за предоставяне на кредити за текущо потребление са нищожни и поради прекомерност, предвид че надхвърлят гаранционно-обезпечителната си функция, особено когато са приложими заедно с увеличението по чл.7.1 от договора за кредит. На същото основание клаузите на чл.7.1 и чл.7.2 от договора за кредит също са нищожни и поради прекомерност. Счита, че съдът не е обсъдил и наличието на анатоцизъм в клаузата по чл. 8 от общите условия за предоставяне на кредити за текущо потребление, съгласно която неплатените такси и комисиони се включват в главницата, което от своя страна води до олихвяването им, което води до нищожност на тази клауза. Същият е обсъждал липсата на анатоцизъм в клаузата на чл.18.1 от ОУ, какъвто довод не е навеждан.

По изложените съображения иска от съда да отмени първоинстанционното решение и да прогласи нищожност на чл.7.1 и 7.2 от договора, както и чл.18.1 и чл.18.2 от общите условия за предоставяне на кредити за текущо потребление.

В срока по чл.263 от "БАНКА ДСК" АД, вписана в Търговския регистър с ЕИК121830616, със седалище в гр. София, и адрес на управление район Оборище, улицаМосковска № 19, представлявано от Д.Д.А., с юридическо образование на длъжност Ръководител екип в Отдел „Съдебни вземания клонова мрежа“ в „БАНКА ДСК" АД, съгласно нотариално заверено пълномощно с рег. № 800- удостоверяващ подписите и с рег. № 801- удостоверяващ

съдържанието на пълномощното, том* акт * от **** г. По описа на Нотариус М.Ш., с район на действие Районен съд - София и рег. № *** по регистъра на Нотариалната камара, тел. ****, по делото е постъпил и отговор на въззивната жалба.

В отговорът се твърди, че е налице е предсрочна изискуемост, обявена на ответника с връчване на исковата молба на особения представител на същия, тъй като по смисъла на т. 18 от ТР № 4/18.06.2014 г. по тълк. д. № 4/2013 г. на ОСГТК на ВКС, предсрочната изискуемост представлява изменение на договора, което за разлика от общия принцип в чл. 20а, ал. 2 от ЗЗД, настъпва с волеизявление само на едната от страните и при наличието на две предпоставки: 1) обективният факт на неплащането и 2) упражненото от кредитора право да обяви кредита за предсрочно изискуем. Съгласно разпоредбата на чл. 60, ал. 2 от ЗКИ, обявяването на предсрочна изискуемост, предполага изявлението на кредитора, че ще счита целия кредит, респективно непогасения остатък от кредита /както е в настоящия случай/ за предсрочно изискуем, включително и за вноските е ненастъпил падеж, които към момента на изявлението не са били изискуеми. Именно с исковата молба е направено категорично изявление от страна на „Банка ДСК“ АД за обявяване на кредита за предсрочно изискуем, едновременно с предявяването на осъдителен иск за неизплатената сума по кредита. поради допуснатата забава в плащанията на главница и на лихва над деветдесет дни. Изпълнението на първото условие категорично се установява от заключението на вещото лице по извършената съдебно-счетоводна експертиза, според която на 01.08.2019 г. е внесена последната вноска по кредита, като от тази дата обслужването на кредита е преустановено. Следователно, не може да има спор относно факта на неизпълнение от страна на длъжника към датата на исковата молба, продължило повече от деветдесет дни, респективно размерът на претендираната главница е доказан от събраните доказателства. Особеният представител е процесуален представител на ответника по смисъла на чл. 47, ал. 6 от ГПК, който редовно може да получава препис от исковата молба и доказателствата към нея и да прави всички възражения срещу нея. Счита, че твърдението за предсрочна изискуемост, като направено от процесуалния представител на ищеца, води до липсата на материалноправен ефект, е недопустимо, тъй като по съществото си с това възражение се защитават чужди права, а ответника не е нито процесуален представител на ищеца, нито негов процесуален субституент, поради което не може да противопостави възражения, е които се защитават чужди права. Ответникът няма правно валиден интерес да се позовава на липса на представителна власт след като няма спор за това между ищеца и негови служители и доколкото закона е предоставил тази възможност само на мнимо представлявания. Отделно от това, доколкото предоставянето на банкови кредити е абсолютна търговска сделка по чл.1, ал.1 от ТЗ в случая намира приложение разпоредбата на чл. 301 ТЗ. Според нея когато едно лице действа от името на търговец без представителна власт се смята, че търговецът потвърждава действията ако не се противопостави веднага след узнаването. В случая не са налице доказателства за такова противопоставяне и нещо повече ищецът е предприел действия по реализиране на правата си по договора чрез предявяване на иск срещу длъжника, което индицира, че същият е бил надлежно представляван. Ирелевантно за предмета на делото е кой е фактическия приносител на документа, но въпреки това става въпрос за юрисконсулт, който е от кръга на лицата по чл.32 от ГПК.

В отговорът се изразява становище, че от извършената съдебно-счетоводна експертиза безспорно се установява, че сумата на кредита /8 000 евро/ е усвоена в пълен размер от ответника Л. Г. чрез превод от кредитора по собствена на Г. разплащателна сметка. Следователно, кредиторът Банка ДСК се явява изправна страна по сключения договор. От своя страна кредитополучателят е преустановил плащанията на суми за

погасяване на кредита от 01.08.2019 г. Оттук следва, че именно кредитополучателят Л. Г. се явява неизправна страна по договора за кредит, тъй като не е изпълнявал неговите клаузи, включително преференциалните условия и подписания от него погасителен план.

Намират, че клаузата на т. 7 от Договора за кредит, с която се уговаря по-ниска /преференциална/ лихва, е индивидуално уговорена. Индивидуално уговорена клауза по смисъла на чл.146 от ЗЗП е клауза в потребителски договор, която не е била изготвена предварително от търговеца или доставчика, или дори и да е била изготвена предварително, потребителят е могъл да изрази становище по нейното съдържание, доколкото при достатъчно информиран избор, я е приел. Тази договореност, за различна от стандартната лихва, е уточнена и постигната изрично с кредитополучателя преди сключване на договора. Посоченото олихвяване е предложено на този клиент след индивидуален анализ на неговите доходи и платежоспособност. Това се установява прието като доказателство по делото Искане кредит за текущо потребление с вх. № 316/27.04.2018 г., подадено от Л. Г. до Банка ДСК, с което той предлага сключване на този тип договор. Отделно от това, твърдят, че видно от Декларация по чл.5, ал. 2 от Закона за потребителския кредит, Л. Г. изрично декларира, че е взел информирано решение за сключване на договора за потребителски кредит. Освен това с длъжника по договора за кредит е договорен индивидуален погасителен план за всяка вноска. От погасителния план е видно, каква е дължимата лихва за всяка вноска. Погасителния план е договорен на база индивидуални параметри по договора за кредит, като например размер, срок, допълнителни условия, свързани с договорена промяна на лихвения процент, поради което противното съждение за липса на индивидуалност е абсурдно и необосновано. Ето защо Л. Г. е одобрил и подписал договора именно е тази клауза, като е имал пълната яснота, че при неспазване на Условията, кредитът ще бъде олихвяван като стандартен потребителски кредит, като е фиксиран размерът на стандартната надбавка. Това е посочено както в текста на самия договор, така и в Условията, които не са част от общите условия, а индивидуално предложени за този клиент. Предвид че Л. Г. е взел информирано решение за сключване на сделката, ergo обстоятелствата при неизпълнение на договорните клаузи, също са му били известни. В отговорът се излага, че клаузите касаещи олихвяването по кредита уговарят възмездността на сделката, каквато е нейната правна същност (чл. 430, ал.2 ТЗ). По дефиниция от чл. 430, ал. 1 вр. ал. 2 ТЗ договорът за банков кредит е възмезден - срещу задължението на банката да отпусне парична сума за определена цел и при уговорени условия и срок, заемополучателят се задължава не само да ползва и да върне заетата сума съобразно уговореното в договора, но и да заплати уговорената с банката лихва по кредита. Лихвата (чл. 430, ал. 2 ТЗ) е своеобразна цена, която заемополучателят дължи на банката като насрещна престация за ползването на предоставените от нея парични средства. Добросъвестността като изискване за поведение от търговеца по смисъла на чл.143 ЗЗП е пряко свързано с пояснението, че недобросъвестността следва да бъде разгледана, с оглед правните й последици — постигане на значително неравновесие между правата на търговеца и потребителя. Не Банката е недобросъвестната страна по договора, а неизправният длъжник, поради което увеличаването на лихвения процент, е резултат именно от това неизпълнение.

Счита, че договарянето на специфични условия с кредитополучателя представлява индивидуално, преференциално договаряне на различни условия по договора за кредит, част от които е и лихвения процент. Горното е в резултат от приложението на принципа, заложен в чл. 9 от ЗЗД - страните свободно са уговорили съдържанието на договора. Дори да бъде възприето, че клаузите не са индивидуално уговорени, макар да са преференциални точно за този клиент, те не са сключени в нарушение на принципа на добросъвестността и това се установява от заключението на вещото лице. Излагат, че добросъвестността като изискване

за поведение от търговеца по смисъла на чл.143 ЗЗП е пряко свързано с пояснението, че недобросъвестността следва да бъде разгледана, с оглед правните ѝ последици - постигане на значително неравновесие между правата на търговеца и потребителя. От тези законови изисквания се извежда и задължението при уговаряне на конкретни условия, свързани с едностранно присвоени права, независимо дали в общите условия или в подписания бланков договор за кредит, да са осигурени ясни и разбираеми за обикновения потребител условия /чл. 147, ал. 1 ЗЗП/ с оглед които, същият информирано да поеме задълженията си. Твърди, че от събраните доказателства в хода на първоинстанционното производство се установява, че не е налице капитаизиране на лихви, както и че няма изменение в лихвения процент, дължащо се на обективни фактори, извън влиянието на страните, а само на неизпълнение от страна на длъжника. Твърденията на ответната страна относно промяната на Euribor са неправилни. За целия процесен период на договора, стойността на Euribor е 0%, каквато е стойността му и при сключване на договора за кредит. В т. 7 от Договора за кредит е посочено, че при отрицателна стойност на 6-месечния Euribor, то се приема за стойност 0%. Към датата на сключване на договора е посочено, че стойността на Euribor е -0.271%, а надбавката е 6.45 % и общият приложим лихвен процент е 6,45%. В т.7.1. от Договора изрично е посочена стойността, на лихвения процент при неизпълнение на Условието от страна на кредитополучателя и загуба на преференциалното олихвяване, а именно 13,450%. Счита, че съгласно т. 17 от Договора за кредит: „Неразделна част от този договор са Общите условия за предоставяне на кредити за текущо потребление на физически лица и извлечение от Тарифата за лихвите, таксите и комисионите, които Банка ДСК прилага по извършвани услуги на клиента, които Кредитополучателят е получил и приема с подписване на договора.“ Съгласието с тях Л. Г. също е обективирал с подписа си на всяка страница от условията. Следователно, както Договорът за кредит, така и Общите условия към него са подписани и приети от кредитополучателя Л. Г. на 03.05.2018 г., с което същите са станали задължителни за него по смисъла на чл. 298 от ТЗ. За пълнота следва да се посочват, че условията по договорите за кредит са публично достояние и клиентите предварително могат да се запознаят с тях. Общите условия на договорите за кредит се публикуват на интернет страницата на Банката и са достъпни в банковите салони. При неяснота, клиентът има възможността да ги коментира с компетентните служители от Банката. В случая, Л. Г. не е бил лишен от възможността да изрази несъгласие и да предложи на Банката своите изисквания или изобщо да не подпише договора, в случай че не е съгласен с настъпване на неговите правни последици.

Излага, че правилно и мотивирано първоинстанционният съд е направил заключение за съответствие на процесния договор за кредит с изискванията на ЗПК. Технически изисквания към реквизитите на договора за потребителски кредит могат да бъдат открити в разпоредбата на чл. 10, ал. 1 от Закона за потребителския кредит. Съгласно същата, договорът за потребителски кредит се сключва в писмена форма, на хартиен или друг траен носител, по ясен и разбираем начин, като всички елементи на договора се представят с еднакъв по вид, формат и размер шрифт — не по малък от 12, в два екземпляра - по един за всяка от страните по договора. Тези изисквания са спазени, като текстът и условията на договора могат да бъдат възприети нормално от всяко лице. Относно твърденията за неспазване на чл. 5, ал. 1 от ЗПК, счита, че Европейският формуляр за предоставяне на информация за потребителските кредити има информативен характер и е адресиран до клиента. Съвсем естествено е същият да е представен в оригинал именно на клиента и да се намира у него, още повече, че поначало този Формуляр не е част от документите по вече сключения договор, както и не е част от фактическия състав по сключване на сделката, обуславящ нейната валидност. Напротив, с оглед на информативния си характер, подлежи на промени, с оглед постигнатите договорености между страните. Въпреки това, Банката е

запазила копие, представено и прието като писмено доказателство по делото, от последната страница от формуляра, подписан от Г. /стр. 5 от Погасителен план/. Отделно от това, като доказателство е приобщена Декларация по чл.5, ал. 2 от Закона за потребителския кредит. В тази декларация отново изрично е посочена постигнатата индивидуална договореност за преференциален лихвен процент 6,45 % по потребителски кредит в размер на 8000 евро със срок на издължаване 120 месеца. Заедно с кумулативното изпълнение на фактическия елемент, а именно че в същия ден по разплащателната сметка на Г. е постъпила сумата от 8 000 евро, то не би могло да има съмнение, че кредитополучателят добре е бил запознат от своя частен банкиер с естеството на документите, които подписва.

По изложените съображения искат от съда да потвърди първоинстанционното решение.

Претендират разноски.

Пред въззивната съдебна инстанция, представители на страните не се явяват, депозирали са писмени становища.

След преценка на събраните по делото доказателства БОС прие за установено следното от фактическа и правна страна:

На 03.05.2018 г. между Л. Г., с ЕГН *****, с адрес: с. Б.п. ул. „****“ № **, като кредитополучател и „БАНКА ДСК“ АД, с ЕИК 121830616, като кредитодател, е сключен Договор за кредит за текущо потребление /л. 7 - л. 8 от делото/, имащ за предмет предоставянето на кредит в размер на 8 000 евро, със срок на издължаване 120 месеца, считано от датата на усвояването му. Уговорено е задълженията по Договора да се погасяват чрез разплащателната сметка на ответника в банката, като падежната дата на месечната погасителна вноска е 27-мо число на месеца. Наред с горното, в чл. 7 от Договора е определен размерът на дължимата възнаградителна лихва към датата на сключването му, както и предпоставките и условията за промяна на същата, свързани с неизпълнението на задълженията от кредитополучателя от една страна и с обективни фактори, като промяната на стойността на 6- месечния Euribor. С подписването на Договора страните изрично са се съгласили, че неразделна част от него стават ОУ за предоставяне на кредити за текущо потребление на физически лица и Тарифата за лихвите, таксите и комисионните, които банката прилага по извършените услуги на клиента. По силата на изричната клауза на чл. 11 от обсъждания договор, банката е предоставила на кредитополучателя преддоговорната информация по чл. 5 от ЗПК и ОУ, като последното обстоятелство се установява и от представеното подписано от двете страни копие на ОУ. На датата на сключване на договора за кредит – 03.05.2018 г. на кредитополучателя е предоставен и погасителен план, съдържащ информация за предоставената сума, за общия размер на дължимите възнаградителни лихви, за общия размер на месечните вноски, т. е., общата сума, която ще изплати до края на срока на договора, за датата на падежа и размера на всяка една от 120-те погасителни вноски, за сумата, съставляваща главница и сумите, съставляващи лихва и такси във всяка вноска, за остатъка от задължението за главница към датата на всяка погасителна вноска и обяснение на начина на изчисляване на ГПР по кредита, при отчитане на изброените допълнителни допускания. Тъй като договорът за кредит, сключен между страните, е при условията на Пакет „Частно банкиране Класик Плюс“, на кредитополучателя са предоставени условията

на същия, представляващи Приложение № 1 към Договора /л. 17 от делото/. От тях се установява какви безплатни услуги и допълнителни кредити и при какви условия може да ползва кредитополучателят. От извлечението от счетоводните книги на „Банка ДСК“ АД, за сметката, по която се погасява процесния кредит, е видно, че към 02.06.2022 г., броят на непогасените/частично погасените месечни вноски по лихва и/или главница са 34 броя последователно, за периода от 27.08.2019 г. до 27.05.2022 г., като общият размер на просрочените задължения е 3 380.29 евро. В заключението по допуснатата и назначена съдебно-счетоводна експертиза вещото лице е достигнало до следните изводи: - Предоставеният по силата на Договор за кредит за текущо потребление от 03.05.2018 г. кредит в размер на 8 000, евро е усвоен от кредитополучателя изцяло; - Сумата от 8 000 евро е отпусната от „Банка ДСК“ ЕАД по разплащателна сметка № ***** в евро, с титуляр Л. Г., на дата 03.05.2018 г. - За периода от 03.05.2018 г. /датата на отпускане на кредита/ до 01.08.2019 г. /последна дата на плащане по кредита/, ответникът е заплатил за погасяване на задължения по Договора за кредит сумата от 1 411,09 евро, от които: за погасяване на главница - 750,08 евро; за погасяване на договорна лихва - 609,37 евро; за погасяване на наказателна лихва - 1,64 евро; и за такса за разглеждане и одобрение на кредит - 50 евро; - Датата, от която е преустановено плащането на суми за погасяване на кредита, е 01.08.2019 г. - При вариант на изчисление, при който началната дата на обявяване на кредита за предсрочно изискуем е 01.06.2022 г., размерът на дълга е за 9 140,06 евро, по видове задължения, както следва: остатък за плащане от дължимата главница – 7249.92 евро; остатък за плащане от дължима възнаградителна лихва – 1640.42 евро; остатък за плащане от дължима наказателна лихва – 249.72 евро; - При вариант на изчисление, при който началната дата на обявяване на кредита за предсрочно изискуем е 24.02.2023 г., размерът на дълга е за 9 813,23 евро, по видове задължения, както следва: остатък за плащане от дължимата главница – 7249.92 евро; остатък за плащане от дължима възнаградителна лихва – 2170.21 евро; остатък за плащане от дължима наказателна лихва – 393.10 евро; Видно е от таблица № 1 в заключението, че процентът на възнаградителната лихва е бил 9,5% само през първия месец от действие на договора, като е започнал да намалява от 15.01.2015 г. и на 15.01.2021 г. е бил 8,202%. Това е резултат от промяната на 6 – месечния Софибор, тъй като надбавката от 8,149% е договорена компонента за целия срок на договора.

При така установеното от фактическа страна, съдът намира от правна страна следното:

От събраните по делото писмени доказателства се установява, че по силата на договор за кредит от дата 03.05.2018 г., сумата в размер на 8 000 евро е постъпила в разплащателна сметка с титуляр ответника. С изпълнението на горното задължение от страна на банката са активизирани клаузите от договора за изпълнение на задълженията от страна на ответника, а именно плащане на месечните погасителни вноски. Съгласно заключението по назначената ССЧЕ, от 03.05.2018 г. до 01.08.2019 г. общият размер на постъпилите суми за погасяване на задълженията по процесния договор е 1 411.09 евро, от които 750.08 евро са послужили за погасяване на главница, поради което към датата на

депозирание на исковата молба, дължимият остатък от главницата е в размер на 7 249.92 евро. Срокът на процесния договор е 120 месеца от датата на усвояване на кредита - 03.05.2028 г. За да е дължима цялата главница преди изтичането на този срок, следва той да е превърнат в изцяло предсрочно изискуем. Съгласно чл. 18.2 от ОУ към Договора за потребителски кредит, при забава в плащанията на главница и/или лихва над 90 дни, целият остатък от кредита става предсрочно изискуем, като е уговорено, че тези последици настъпват автоматично, а ако законът го изисква, след уведомление до клиента.

Поради неизпълнение на договора от страна на кредитополучателя, Банката-кредитор има право да обяви предсрочно изискуема цялата непогасена сума по кредита. Предсрочната изискуемост представлява изменение на договора, което за разлика от общия принцип в чл.20а, ал.2 от ЗЗД настъпва с волеизявление само на едната от страните и при наличието на две предпоставки: обективният факт на неплащането и упражненото от кредитора право да обяви кредита за предсрочно изискуем. С оглед безспорно установената забава на кредитополучателя в плащанията на дължимите посочени по-горе суми по договора за кредит, установени от вещото лице в приетото заключение на назначената ССЧЕ, за Банката-ищец е била налице възможността да обяви целия кредит за предсрочно изискуем поради неплащането на дължимите месечни вноски по кредита, посочени по-горе.

Съгласно приетото в т. 18 от ТР №4 от 18.06.2014г. по тълк.д. №4/2013г. на ВКС, ОСГТК, настъпването на предсрочната изискуемост е обусловено не само от наличието на обективната предпоставка - наличието на забава в плащането на дължимите суми по кредита, но и от наличието на втората предпоставка за това - упражненото от кредитора право да обяви кредита за предсрочно изискуем. Обявяването на предсрочната изискуемост предполага изявление на кредитора, достигнало до длъжника, че ще счита целият кредит или непогасения остатък от кредита за предсрочно изискуем.

Съдът счита, че в случая предсрочната изискуемост е обявена чрез връчване на исковата молба на длъжника в качеството му на ответник в съдебния спор, включително и чрез представител. Ето защо, в казуса следва да се приеме, че задълженията по договор за кредит за текущо потребление, сключен на 03.05.2018 г., са станали изцяло предсрочно изискуеми с получаването на препис от настоящата искова молба от особения представител на ответника.

Особеният представител на ответника счита, че договорът за кредит съдържа неравноправни клаузи – чл.7.1 и 7.2 от договора за кредит и чл.18.1 и 18.2 от общите условия.

Ответникът е физическо лице, което при сключване на договора не е действало в рамките на своята професионална и търговска дейност, предвид което същият следва да се приеме за потребител по смисъла на § 13, т.1 от ДР на ЗЗП. Ищецът е търговец по смисъла на §13, т.2 от ДР на ЗЗП.

Съгласно чл.143 от ЗЗП неравноправна клауза в договор, сключен с потребител, е всяка уговорка в негова вреда, която не отговаря на изискването за добросъвестност и води

до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца и потребителя, като позволява на търговеца да променя едностранно условията на договора въз основа на непредвидено в него основание (чл.143, т.10 от ЗЗП) или дава право на търговеца да увеличава цената, без потребителят да има право в тези случаи да се откаже от договора, ако окончателно определената цена е значително завишена в сравнение с цената, уговорена при сключването на договора (чл.143, т.12 от ЗЗП).

Съгласно чл.146, ал.1 от ЗЗП, включените в потребителските договори неравноправни клаузи са нищожни, освен ако са уговорени индивидуално. Предвид това, за да бъде нищожна определена клауза е необходимо тя да е неравноправна и да не е уговорена индивидуално, т.е. да е изготвена предварително и потребителят да не е имал възможност да влияе върху съдържанието ѝ. Тежестта да докаже, че определено условие е индивидуално уговорено пада върху търговеца – чл. 146, ал.4 от ЗЗП. Също така не следва да е налице и някое от изключенията от забраните по чл. 143, т.10 и т.12 от ЗЗП, предвидени в чл.144 от ЗЗП относно доставката на финансови услуги, каквато е и тази предоставена с процесния договор, предвид § 13, т.12 от ДР на ЗЗП.

В чл. 7 от договора е предвидено, че кредитът се олихвява с променлив лихвен процент в размер на 6.45% годишно или 0.02% на ден, формиран от стойността на 6-месечен Юрибор 0.271%, който при отрицателна стойност се приема със стойност нула и фиксирана преференциална надбавка в размер на 6.450%, при ползване на пакет Частно банкиране. Видно е от съдържанието на чл. 7, е че предпоставя изменението на лихвения процент от стойността на 6-месечния Юрибор, т. е. от показатели, които се определят от ЕЦБ за Юрибор, които обстоятелства не зависят от волята на орган на банката кредитор. В този смисъл, тези показатели са обективни, а не субективни фактори за промяна на процента на възнаградителната лихва.

В чл.7.1 от Договора е посочена стойността на лихвения процент при неизпълнение на условията от страна на кредитополучателя и загуба на преференциалното олихвяване.

По отношение на възражението, касаещо размера на предвидения годишен процент на разходите /ГПР/, съдът намира, че не противоречи на чл. 19, ал. 4 и ал. 5 и сл. от ЗПК. Действително съгл. посочените разпоредби, действащи след 2014 г., годишният процент на разходите не може да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република България, като клаузи в договор, надвишаващи определените по ал. 4, се считат за нищожни. По конкретния договор ГПР е определен на 6.95%, като се вземе предвид размера на законната лихва показва, че ГПР не надвишава нейният петкратен размер, т.е. не налице нарушение на законовото изискване, както и на добрите нрави. На кредитополучателя ясно е посочен методът на изчисляване на лихвата. Допълнителни разяснения за механизма на олихвяване се съдържат в ОУ, които са неразделна част от договора, със степен на конкретност и яснота, позволяваща на длъжника да се ориентира как са формирани задълженията му. При това положение искът за

възнаградителна лихва се явява частично основателен – до размера на сумата от 1640.42 евро, съобразно експертното заключение.

По отношение клаузите на чл. 18.1 и 18.2 от ОУ, които предвиждат начисляване на наказателна надбавка за забава на изпълнението. Тези клаузи, според съда, не поставят кредитополучателя в неравностойно положение спрямо кредитора и не са уговорени във вреда на първия, а съдържат санкция за забава, която е в размер на законната лихва. Този размер на санкцията за забава и условията, при които е предвидено да се начислява, не се вменят в нито една от предпоставките за неравноправност по чл. 143, ал. 2 от ЗЗП.

На основание изложеното, решението на РС – Благоевград се явява правилно и законосъобразно и следва да бъде потвърдено изцяло.

При този изход на делото, ответника следва да бъде осъден да заплати направените от ищеца в настоящето производство разноски, на основание чл.78, ал.3 ГПК сума в размер на 1497.63 лв. /хиляда четиристотин деветдесет и седем лева и шестдесет и три стотинки/възнаграждение за особен представител и сумата от 300.00лв./триста лева/ юрисконсултско възнаграждение, сторени разноски в настоящото производство.

Водим от горното, БОС

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 645/09.10.2023г. постановено по гр.д.№ 1424/2022г. по описа на РС – Благоевград.

ОСЪЖДА Л. Г., с ЕГН *****, с адрес: с. Б.п. ул. „****“ № **, ДА ЗАПЛАТИ на „БАНКА ДСК“ АД, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „Московска“ № 19, с ЕИК 121830616, представлявано от Д.Д.А. - юрисконсулт, сума в размер на 1497.63 лв. /хиляда четиристотин деветдесет и седем лева и шестдесет и три стотинки/възнаграждение за особен представител и сумата от 300.00лв. /триста лева/ юрисконсултско възнаграждение, сторени разноски в настоящото производство.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____